

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie	zł 4:50	20	Cena egz. pojedyn. w całej Polsce groszy
z dostawą do domu	5:—		
na prowincji	5:—		
za granicą	5:—		

NAKŁADEM LUDOWEGO SPÓŁDZ. TOW. WYDAWNICZEGO WE LWOWIE
REDAKCJA I ADMINISTRACJA: LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 21,
Telefon nr. 24 — Czek P. K. O. Nr. 142.174.

OKR PPS WE LWOWIE

urządza z okazji imienin zasłużonego wodza polskiej klasy pracującej

TOW. IGNACEGO DASZYŃSKIEGO

we środę 1 lutego o godzinie 8 wieczorem w lokalu OKR przy ul. Rutowskiego 23, II piętro

Wieczornicę towarzyską

Program:

Przemówienie i deklamacja, muzyka. W części nieoficjalnej: „Szopka polityczna”. Wystąpią w niej sylwetki lwowskich działaczy politycznych i zawodowych.

Wstęp wyłącznie za okazaniem zaproszenia. Zaproszenia są do nabycia w administracji „Dziennika Ludowego” i sekretarjacie PPS (ulica Rutowskiego 23, II piętro).

Hitler u władzy

—o—

Dojście Hitlera do władzy kanclerskiej w Niemczech jest faktem historycznym niezwykłej doniosłości. Z perspektywy dziejowej oceniane zjawisko to ma bezsprzecznie znaczenie przemijające, ale na przeciąg lat najbliższych epizod ten niewątpliwie wywrze wpływ głęboki i do niepoznania zmieni fizjognomię polityczną Europy.

Nie ulega wątpliwości, że Hitler wyzyska pochwyconą władzę, aby się usadowić w Niemczech tak, jak Mussolini w Włoszech i Piłsudski w Polsce.

Najpilniejszym zadaniem, które Hitler będzie się starał wykonać, będzie „upaństwowienie” jego bojówek. Kasy wielkiego państwa staną otworem dla tych, którzy się do władzy dorwali. I cokolwiekby mówiono o deficycie i kryzysie, na tyle starczy, ile potrzeba na zaspokojenie drapieżnych apetytów gwardji pretoriańskiej, która Hitlera wyniosła i podtrzymuje. Zbrodnicze bandy morderców, zwane S. A. (Sturm-Abteilungen), będą teraz „władzą” w Niemczech. I w tym tkwi istota niebezpieczeństwa dla całego życia publicznego i prywatnego Niemiec.

A zarazem występuje na bliski plan niebezpieczeństwo dla Europy. Demagogicznie rozwyrzone instynkty nacjonalistyczne, którym Hitler zawdzięcza swoje wyniesienie, będą się musiały wyżyć. Chcąc się utrzymać na wierchu, demagog będzie im musiał ukazywać żer. Nie ulega wątpliwości, że rozbójnicze skłonności zostaną zwrócone przeciw Polsce. Tkwi w tym groźne niebezpieczeństwo nie tylko dla zachodnich granic Polski, ale dla całej Europy, dla pokoju światowego.

Otwiera się przed ludzkością perspektywa nowych walk, nowych spustoszeń, nowej grozy.

Sąd okręgowy w Krakowie, Wydział III Karny. Dnia 28 stycznia 1933. Sygn. III Pr. 11/33. Sąd okręgowy, Wydział III w Krakowie, na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu okręgowego w Krakowie, wydał następujące postanowienie: 1) Zatwierdza się po myśli §§ 489, 493 austrj. procedury karnej zarządzone i wykonane przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 26 stycznia 1933 L. B. II 2 20/33 konfiskatę „Dziennika Ludowego” Nr. 21 z daty 26 stycznia 1933 z powodu treści artykułu, zamieszczonego na stronie 1, zaczynającego się

Bajki dla małych dzieci

Krótko trwały „prace” komisji nad budżetem; krótko napiszemy o ich epilogu: o referacie posła Miedzińskiego jako o ukoronowaniu tego dzieła. Trudno doprawdy inaczej nazwać ten referat, jak bajeczką dla małych dzieci a pozatem straszakiem dla dużych, które jednak zaczynają wyrastać z nie mowących lat.

Powiada p. Miedziński: deficyt obliczony w preliminarzu na 361 milionów urósł wprawdzie na podstawie poczynionych przez komisję zmian na 394 miliony, ale to nic strasznego, bo mamy środki na jego pokrycie: 170 milionów z rezerw skarbowych, 150 milionów z niezaplaconych długów zewnętrznym i 100 milionów spodziewanych z pożyczki wewnętrznej.

Przypatrzmy się tym trzem pozycjom: skąd p. Miedziński doszedł do owych 170 milionów rezerw? Przeważnie gdyby były jakieś rezerwy, rząd nie byłby się uciekł do tak i konstytucyjnie ryzykownych — o to najmniej ich gło- wa boli — środków, jakimi były podniesienie kredytu w Banku Polskim z 50 na 100 milionów i powiększenie obiegu bilonu o 76 milionów. Wykazano już niejednokrotnie, że płynne rezerwy skarbowe zostały wydane w r. 1928 — owych 560 milionów, o które toczyła się sprawa przed Trybunałem stanu; inne zaś rezerwy są tak gruntownie zamrożone, że upłynnienie ich wymaga daleko wyższej temperatury, aniżeli sanacja potrafi z siebie wydobyć.

Druga pozycja: 130 milionów z tytułu moratorium na długi zagraniczne. Takie jednostronne nieplacenie długów nazywa się w języku państwowym moratorium, a w języku potocznym bankructwem. Na tle tej wygodnej teorii można zrozumieć nagły zapal p. Zawadzkiego do pożyczek wewnętrznych, gdyż rozumie on dobrze, że po ogłoszeniu takiego jednostronnego moratorium znikną wszystkie — i bez tego złudne — nadzieje na jakąś pożyczkę zagraniczną.

Trzecia pozycja: 100 milionów z pożyczki wewnętrznej, jest już więcej realną. Nie ulega kwestji, że rząd potrafi od swych dostawców a jeszcze więcej od swych urzędników wydobyć taką kwotę, czy zmieni ona jednak cokolwiek w fakcie, że po potrąceniu tej sumy pozostanie do pokrycia daleko więcej aniżeli owe 300 milionów „pokrytych” z powyższych źródeł? P. Miedziński mimo że był tylko ministrem poczty, nie jest tak naiwny, aby sam uwierzył i zdołał innych przekonać, że na 394 milionach skończy się wyliczony przez niego deficyt. Bajki dla małych dzieci! Przy rosnącym kryzysie, przy groźbie zamknięcia przywozu, a więc utracie cel, przy zamierającym ruchu kolejowym i pocztowym deficyt z pewnością będzie wyższy i co wtedy? Wtedy nastąpi to, co p. Miedziński mówił tylko zagadkowo i półsłówkami: to „zło konieczne”, ta „presja przymusu”, które to terminy obrócił już raz w czyn p. Matuszewski i które p. Zawadzki potrafi z najmniejszą wirtuozyją zastosować.

Bataliony pracy z dyscypliną wojskową!

W najbliższym czasie zorganizowane będą plutony, złożone z bezrobotnych rezerwistów pod komendą podoficerów i z dyscypliną wojskową. W miarę rozwoju robót zorganizowane będą kompanie, bataliony itd. W tym celu władze sanacyjne organizują na gwałt wszędzie związki rezerwistów, które mają stanowić kadry dla utworzenia grup robotniczych, na których czele staną podoficerowie rezerwy z władzą wojskową.

Organizacja ta jest wzorowana na organizacji pracy hitlerowców w Niemczech. Placa dzienna zmilitaryzowanego bezrobotnego ma wynosić 3 zł. dziennie. Oddziały bezrobotnych, mających ro-

dziny na utrzymaniu, mają być użyte do pracy w miejscu ich zamieszkania, oddziały samotnych będą przerzucane do dalszych okolic, otrzymując zapewne od wojskowości namioty itd. Roboty finansować będzie skarb państwa.

Władze liczą na większe rozmiary tych robót (drogowych itd.), nie wyłączając robotników wykwalifikowanych, gdyż obowiązująca od 11 lipca 1932 r. nowela do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia pozbawiła większość bezrobotnych zasiłków. Klasowe związki zawodowe wystąpią energicznie przeciwko zmilitaryzowaniu bezrobotnych.

Proces o zamachy bombowe w Łodzi

Onegdaj przed sądem okręgowym w Łodzi toczył się sensacyjny proces przeciwko bandzie Kuchciała. Na ławie oskarżonych zasiadł 32-letni Roman Kuchciał, Jan Rzetelski, Stanisław Klimczak, Feliks Wiśniewski, Bolesław Renosik, Antoni Rybak, Józef Grodzicki, Władysław Śmigulski. Drobiazgowo śledztwo wykazało, że poza znanym zamachem bombowym pod województwem oraz magistratem łódzkim, pięciu pierwszych dokonano napadu bandyckiego na kasjera firmy Groening. Napadu dokonano 17 czerwca 1931 roku w pobliżu przejazdu kolejowego. Pod groźbą rewolwerów zrabowano wówczas kasjerowi Michłowi 25.000 zł., które były własnością firmy.

Z zeznań osk. Grodzickiego i Wiśniewskiego wynika, że byli oni karani za kradzież. Kuchciał przyznaje się tylko do sporządzania „petard”, jak mówi, i wydania polecenia podłożenia bomb pod

województwem i magistratem. Miała to być demonstracja ze strony tzw. „Kartelu” związków (NPR) celem zwrócenia uwagi władz na niedolę robotników sezonowych. Od wybuchu bomb padła zabita kobieta, co nie było zamiarem oskarżonych. Kuchciał przyznaje się do zatrzymania na cele NPR pieniędzy zrabowanych kasjerowi, lecz zaprzecza swoim zeznaniom w śledztwie, jakoby brał udział w napadzie. Pieniądze wydał na cele organizacyjne. Sobie wziął 500 zł. jako pensję kierownika „kartelu”. Również 500 zł. wypłacił Rzetelskiemu jako zaległą pensję. Klimczakowi dał pożyczkę 300 zł., bo groziła mu eksmisja. Słyszał, że oddał do związku 70 zł. Rybak dostał 2.500 zł. bo miał długi.

Koledzy Kuchciała nie podzielali zdania, że pieniądze zdobyte powinny być przeznaczone na cele partyjne, że mogą sobie je pożyczyć, a później oddać. Kuchciał zeznał następnie, że przygotowywał również inne napady.

**Czas odnowić przedpłatę
na luty**

od słów: „Zgromadzeni” do słów „procesu brzeskiego” wraz z tytułem artykułu, albowiem treść tego ustępu zawiera znamiona zbrodni z artykułu 154 § 2 k. k. 2) Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanej treści powyższego artykułu, a zakaz ten ma być ogłoszony w przepisanej formie w najbliższym numerze „Dziennika Ludowego” i w Dzienniku urzędowym. 3) Cały nakład skonfiskowanego druku ma być zniszczony. Przewodniczący: Dr. Hubl wr. Prezes Sądu okręgowego. Protokolant: Kobyłarz wr.

Awangarda... Flicka...!

Wystąpieniu p. ministra Zarzyckiego na posiedzeniu Komisji Budżetowej Sejmu przeciw polskim spółnikom wrogich Polsce geszeftów i machinacyi hitlerowca Flicka na G. Śląsku należy jeszcze słów parę powiedzieć.

Zbyt pochopnie a niepotrzebnie p. Zarzycki, b. legionista i generał w rezerwie, referował przed obłudną „obrazą” panów, którzy gdyby mieli trochę więcej poczucia wstydu, powinni by, miast „cisnąć się”, przysiąc „całkiem cicho i skromnie”.

Tem skromniej, że jeżeli mogą dziś w Polsce tak butnie się rozpierać i urągać odpowiedzialności za działanie na szkodę kraju, to tylko dzięki obozowi „sanacji moralnej”, którego rządy wszakże niewiadomo na jaką odmierzać jeszcze długość.

O koncernie Flicka, o jego niszczycielskiej polityce na polskim G. Śląsku, o ruinie, jaką w tej najbardziej uprzemysłowionej części kraju świadomie wytwarza, specjalnie nam wrogę, kapitał niemiecki, o straszliwych ofiarach — dziesiątkach tysięcy bezrobotnych i ich bezbrzeżnej nędzy! — jakie pociąga tam za sobą gospodarka Flicków, pisało dużo i nasze pismo i cała prasa nietylko niezależna, ale nawet i „sanacyjna”, uderzając na alarm, że zagraniczni aferzyści kapitalistyczni, rozmyślnie podkopują tam przemysł, posiadający dla Polski takie doniosłe znaczenie.

W jednym z artykułów, sprawie tej poświęconych, w roku ub. notowaliśmy alarmy prasy „sanacyjnej”, że np. huty, należące do koncernu Flicka, napływające do nich zamówienia, oddają do Niemiec, gdy w hutach w Polsce ogranicza się produkcję, a ludzi setkami na bruk wyrzuca. Przytaczaliśmy, nie podejrzanie chyba o żadną „złośliwą tendencję” głosy takich ultra „sanacyjnych” organów, jak np. krakowski „I. K. C.” lub warszawska prasa „czerwona”, która piętnując powyższe machinacje i okowskiego koncernu, nazywa je „niezwykłym skandalem” i wzywa Rząd, by raz wreszcie „zrobił porządek z bezczelnymi kapitalistami niemieckimi, hasającymi na doli polskiego robotnika i dojącymi Rząd polski zapomocą zapomóg, premij wywozowych (!) i t. p.”...

Powtarzając świadectwo powyższe wymieniliśmy w roku ub. równocześnie nazwiska Polaków, zasiadających w radzie nadzorczej koncernu Flicka, a więc z Flickiem „współpracujących” i za jego wroga dla nas gospodarkę na G. Śląsku tym samym wobec Polski bezwarunkowo odpowiedzialnych.

Zaprezentujemy te nazwiska ponownie, a więc: Janusz ks. Radziwiłł, wiceprezes klubu B.B., b. minister Hipolit Gliwic,

dalej np. dr. Antoni Wieniawski, p. Józef Zychliński, jeden z potentatów przemysłu cukrowniczego i t. d....

Wraz z powyższymi panami w radzie nadzorczej koncernu zasiadają np. Stein, bankier z Kolonii, Goldszmidt i Gutman, bankierzy z Berlina, dalej spółnik Flicka, osławiony Harriman, któremu „sanacja” chciała przed paru laty oddać „elektryfikację” polskiego „trójkąta strategicznego”, dalej europejski przedstawiciel koncernu Harrimana, następnie sam pan Flick z Berlina i dwóch jeszcze przedstawicieli niemieckiego kapitału, również z Berlina.

W tem to towarzystwie tkwią, razem z nim „współpracują” i widocznie zupełnie dobrze się czują wyżej

Tempo! tempo!!

Uwagi po zakończeniu prac budżetowych w Komisji i Sejmie

W związku z zakończeniem prac budżetowych w Komisji Sejmu, zamieszczamy poniżej charakterystykę działalności tej Komisji:

W poniedziałek Komisja Budżetowa Sejmu zakończyła swoją pracę nad budżetem wysłuchaniem generalnego referatu pos. Miedzińskiego (BB) i uchwaleniem ustawy skarbowej.

Przy tej sposobności warto raz jeszcze przypomnieć, w jakich warunkach i w jakim tempie odbywała się cała ta groteskowa praca w Komisji Sejmowej. Pisano o tem nieraz w opozycyjnych gazetach. Ale szersza publiczność zapewne niezbyt zdaje sobie sprawę ze wszystkich szczegółów. Przypomina mi się jakiś film, w którym sekretarka impresaria jakiegoś artysty — tenora doprowadza go do szału, przerzucając go z występu na występ, z miejsca na miejsce, pokrzykując przytem: „tempo! tempo!” Otóż tak właśnie pracowała Komisja Budżetowa polskiego Sejmu, pod dyktando swego przewodniczącego, pos. Byrki i jego zastępców.

Przecież „brano” jeden budżet na sześć miesięcy. Nieraz chodziło o gube setki milionów, o szereg bardzo zawiłych i trudnych problemów, ale co to szkodzi? Byle szybciej, byle szybciej!

Weźmiemy przykład. Budżet oświaty wynosi w wydatkach przeszło 300 milionów. Ten budżet obejmuje około 10 pierwszorzędnych, dość niezależnych od siebie działów, jak 1) wyznana 2) oświata powszechna, 3) zawodowa, 4) rolnicza (świeżo przeniesiona z ministerstwa rolnictwa), 5) wyższa, 6) sztuka 7) zadania naukowe, 8) archiwa, 9) wychowanie fizyczne, 10) oświata pozaszkolna i t. d. Na to wszystko mówca socjalistyczny otrzymał od przewodniczącego (zastępcy p. Byrki), p. Hołwińskiego równo trzydzieści minut. Innymi słowy, na jeden dział przypada trzy minuty, — dla analizy, charakterystyki, wyrażenia swego stanowiska i t. p. A przecież zostaje jeszcze cały szereg kwestji, nie znajdujących się w poszczególnych działach, jak np. oświata mniejszościowa! Przeciętna szybkość wynosi tedy przeszło trzydzieści milionów na minutę! I to nie w plenum, ale nihy to w „szczegółowej”, analitycznej dyskusji komisyjnej. Jak to p. p. Byrka i Hołwiński wyobrażają sobie skuteczność tej roboty, — nie wiem.

Czy to wszystko? Nic podobnego. Bywały posiedzenia komisyjne, które trwały do trzeciej godziny nad ranem. Po nieważ skład komisji w dużej części jest

ten sam, więc można sobie wyobrazić warunki pracy. „Odwalano” setki milionów w tempie jakiejś dzikiej galopady.

Za młodu czytałem słynne „Przygody barona Münhausena”. Otóż ten kłamczuch opowiadał, że sławne rosyjskie „trojki” lecały w takim pędzie, że gdy z nowozu wystawił parasol, to słyszał jak parasol po słupach kilometryowych szybko zabębnił — trrrr... Mniej więcej w ten sam sposób Komisja Budżetowa bebniała po budżetach, po milionach i miliardach!... Tylko, że tym razem jest to prawda.

Czy to już wszystko? Ależ bynajmniej! Gdy np. była w tej groteskowej robotce oświata, referat bebkowego referenta i mowa ministra zajęły razem losownie pół dnia, i dopiero o godz. 4 n.p. doszli do głosu mówcy opozycjni, którzy odniedzwiczeni w powyżej podany sposób. Byle szybciej, byle przedzi, byle Komisja nie mogła nalezyć się zastanowić! Byle prasa nie mogła nalezyć się zreferować! Byle społeczeństwo nie miało czasu i możności wejrzeć w tajniki, szczegóły, mechanikę budżetu!

O to przecież przedewszystkiem chodzi.

Wreszcie w poniedziałek zziąjana, zaduszana Komisja dobiegła do mety. Budżet jest, jak to się mówi, „gotów”. Kierownictwo Komisji spełniło pokładane w niem nadzieje.

Rezultat? Krótki. W preliminarzu mieliśmy 360 mil. deficytu, referent p. Miedziński zrodził się, iż deficyt wynosi 394.148.813 milionów, prof. Rybarski wykazał, iż po uwzględnieniu deficytu kolejowego itp., deficyt będzie wynosił przeszło 500 mil., t. zn. przeszło pół miljarda. P. Miedziński powiada, że te 400 milionów bez trudu się rokrwie: 170 mil. z rezerwy kasowych, 130 mil. z niezapłaconych długów zagranicznych, a 100 mil. — z mającej być rozpisana pożyczki wewnętrznej. Taki jest krótki rezultat pracy komisyjnej.

Cała ta praca komisyjna była jedną wielką groteską. I społeczeństwo powinno dobrze sobie uprzytomnić do jakiej roli zdegradowano Komisję Budżetową i cały Sejm. Do roli maszynki, szybko przygotowującej budżet dla sanacyjnego naczelstwa. Byle szybko! Tempo!

Kazimierz Czubiński.

Kalendarzyk Młodego Robotnika

wydany przez Komitet Centralny Org. Młodz. TUR. winien znaleźć się w ręku każdego działacza robotniczego.

Jest to jedyny kalendarzyk robotniczy.

Cena 60 gr. Do nabycia w Sekretarjacie Org. Młodz. TUR. Księgarni Robotniczej, Warszawa, Warecka 9. i Sekretarjacie K. C. O. M. T. U. R. Warecka 7. Przy zamówieniach ponad 10 egz. rabat.

Obchody 40-lecia P.P.S. na Śląsku Cieszyńskim

stały się potężnymi demonstracjami na cześć braterstwa z P. P. S.

Bratnia nasza partja: Polska Socjalistyczna Partja Robotnicza w Czechosłowacji uczciła w podniosły sposób 40-lecie P. P. S.

W Kryńcu, Stonawie i Karwinie odbyły się trzy uroczyste Akademje z przemówieniami tow. tow. Chobola i Piotrowskiego.

Zgromadzona na Akademjach ludność robotnicza i chłopska z zapalem przyjmowała przemówienia. Pozdrowienia od PPS, przywiezione przez tow. Piotrowskiego, wywołały manifestacje na cześć naszej partji.

Akademje usłyszeli występy miejscowych kół „Siły”, które uzupełniły program pieśniami bojowymi, orkiestrą i obrazkami z życia socjalistów polskich pod zaborem.

Tow. Piotrowski przywiozł zebraniom pozdrowienia od tow. tow. L. manowskiego i Daszyńskiego. W odpowiedzi na to uchwalono wysłać do obu tych towarzyszy listy z wyrazami hołdu...

Na Akademjach Jubileuszowych przyjęto z entuzjazmem następującą rezolucję:

„Zebrani na uroczystej Akademji Jubileuszowej uważamy obchód dzisiejszy za manifestację nadercześniejszych więzów braterskiej solidarności, całej polskiej klasy pracującej w Czechosłowacji z proletariatem Polski i jego wodzem Polską Partją Socjalistyczną. Z okazji tej 40-letniej rocznicy ślemy jej nasze braterskie po-

zdrowienie, życząc jej zarazem zwycięstwa w tej obecnej ciężkiej walce o prawo i demokrację. Dzieje PPS. to dzieje nieprzerwanej walki o prawo robotnika i chłopca o Niepodległość Polski, demokrację i ostateczne wyzwolenie ludu robotniczego z pod jarzma kapitalizmu i Socjalizmu

Ile to bohaterkich walk na froncie wyzwoleniowym, w okresie tych 40 lat stworzyła PPS, ile to ofiar położyła ona na ołtarzu wyzwolenia ludu pracującego z pod kłosa cara i uciśku innych zaborców! Wspominamy z głębokim hołdem wielkich męczenników, którzy zginęli na szubienicach i w więzieniach; dalej szlachetną postać patriarchy polskiego Socjalizmu, Bolesława L. manowskiego, tow. Daszyńskiego, tow. Podęra i wszystkich tych, którzy z niezłomną wiarą w ostateczne zwycięstwo ludu pracującego i Socjalizmu walczyli i walczą o lepszy byt klasy pracującej.

To też ludność pracująca w Czechosłowacji i Polska Socjalistyczna Partja Robotnicza w Czechosłowacji stoi niezłomnie pod czerwonym sztandarem P. P. S. i wierzy głęboko, że proletariet Polski, który budował niepodległość Polski, jest jedyną i nadercześniejszą podwalną jej przyszlęć: t. j. Polaki demokracji i rzędów Robotniczo-włociańskich!

Niech żyje P. P. S.!

Niech żyje Polska Socjalistyczna Partja Robotnicza!

Niech żyje Socjalizm!

wymienieni panowie ze strony polskiej, jak widzimy, wybitni przedstawiciele obozu „sanacji moralnej”.

Czy ci panowie tak są ślepi i naiwni, że „nie wiedzą”, kto to jest Flick i jaka jest jego rola na G. Śląsku? Chyba nie! Wierć pocóż razem z nim zasiadają w jednej radzie nadzorczej dla jego niszczycielskiej roboty robić z siebie parawan?! Czy tylko dlatego, żeby za to... pieniądze brać?!

Jaką więc rolę ci panowie z obozu ponoc tak bardzo „państwotwórczego” i tak zawsze górnolotnie deklamującego o „świętości państwowego interesu”, jaką rolę ci panowie w spółce z Flickiem i Harrimanem

maia do spełnienia?!... Bo dla kraju dla przemysłu polskiego nie zrobił absolutnie niczego, co stwierdził wyrażnie na Komisji Budżetowej p. minister Zarzycki... Jedyna zatem konkretna ich rola polega na tem, że kryją swymi nazwiskami i swymi wpływami to, co robią różne Flicki na G. Śląsku.

Dziś, gdy ta ich rola, przez ministra z ich własnego obozu, została „wymazana” tak ostro napiętnowana, panowie ci próbują zwinąć z siebie odpowiedzialność na jakiejś „czynniki miarodajne”, za których — jak twierdzą — wiedzą i akceptacją do flickowskiej Rady Nadzorczej we-

szli, tam siedzą i... biorą oczywiście wysokie tantiemy!...

Ta wymówka nie złudzi nikogo, ni też tych, co współdziałają na jawną szkodę kraju, zupełnie nie usprawiedliwia i od odpowiedzialności nie zwalnia. Jeżeli do tej odpowiedzialności grupa konserwatywna z B.B. usiłuje wplatać także i „czynniki miarodajne” i pod ich opiekę się schronić, to tylko dopełnia obrazu tej zgniłej, na którą pluje dziś cały kraj, którą p. Zarzycki w przystępie chwytliwego odruchowego wstrętu tak dosadnie określił.

Rejestracja pracowników państwowych

Wszystkie urzędy państwowe otrzymały w b. m. formularze do przeprowadzenia rejestracji pracowników państwowych celem ustalenia stopnia służbowego, kwalifikacji zawodowych, stanu rodzinnego (dzieci urodzonych po r. 1915), czasokresu służby w wojsku zaborczym i polskim względnie w pol. formacjach wojskowych (Legjony itd.), służby państwowej w państwach zaborczych i polskim, względnie innej zweryfikowanej.

Dane powyższe mają być przedłożone władzom II instancji (urzędowi wojewódzkim itd.) w

pierwszych dniach lutego br.

Materiał ten, przekazany głównemu Urzędowi statystycznemu ma na celu zbadanie podstaw finansowych ustawodawstwa emerytalnego pracowników państwowych. Skutkiem tego w sferach tychże zapanowało zrozumiałe zaniepokojenie, to też mówi się o pogorszeniu praw emerytalnych pracowników państwowych. Są pogłoski o przekazaniu pracowników państwowych do ZUPU. Po doświadczeniach bezrobotnych pracowników umysłowych ze ZUPU niewesołe to horyskopy dla pracowników państwowych.

Skarb państwa egzekwuje swych wierzycieli!

Bałagan sanacyjny święci dziś prawdziwe triumfy. Z prowincji otrzymujemy następujące zażalenie: Skarb państwa wobec deficytu budżetowego nie wypłaca regularnie nawet komornego za lokale zajmowane przez urzędy państwowe. W danym wypadku zalega z reszłą komornego za r. 1932 w kwocie około tysiąca złotych. Natomiast od tej samej osoby ściąga urząd skarbowy podatek dochodowy w kwocie kilkuset złotych, narażając ją na koszty egzekucyjne i kompromitację.

Egzekwowanie podatku dochodowego od osoby, której skarb państwa winien znacznie więk-

szą kwotę za komorne, — to prawdziwa groteska, możliwa tylko za pobytu archeologa w min. skarbu.

Fachowiec, liczący się z interesem obywateli, wydaliby co do powyższych wypadków zarządzenie wypłaty zaległych należności conajmniej do wysokości zaległych podatków.

Ciekawe byłoby podanie do publicznej wiadomości kwoty należności, winnych przez skarb państwa obywatelom, a wtedy okazałoby się jaki w rzeczywistości jest niedobór budżetowy. Zaleganie przez skarb państwa z wypłatami potęguje jeszcze bardziej istniejący kryzys i bezrobocie.

Jednolity front USDP i PPS

W dniu 29 stycznia odbyła się we Lwowie wspólna konferencja przedstawicieli polskiej partii socjalistycznej i ukraińskiej socjalno-demokratycznej partii. — Konferencja ustaliła jednomyślnie bezwzględna konieczność stałej i zorganizowanej współpracy obydwu partij socjalistycznych, których poglądy na położenie kraju i na zadania bezpośrednio Socjalizmu okazał się jednakowy w zasadzie.

Konferencja ustaliła zarazem główne wytyczne form organizacyjnych stałej współpracy wza-

jemnej

W toku dyskusji omówiono szczegółowo położenie ukraińskich mas pracujących na ziemiach województw południowo-wschodnich, między innymi konferencja napętlowała niesłychany fakt bezprawnego przekazania „Narodnego Domu” — własności społeczeństwa ukraińskiego we Lwowie — w ręce garsiki tak zw. moskalofilów, która doprowadziła swą gospodarką majątek „Narodnego Domu” do ruiny.

Uroczystość jubileuszowa w Przemyślu

PRZEMÓWIENIE TOW. POSŁA LIEBERMANA

Dnia 29 stycznia święcił proletarijat przemyski uroczystość 40-letniego jubileuszu PPS imponującym zarówno duchem i postawą, jak i siłą liczebną (około 3000 obecnych) zgromadzeniem robotniczym.

Przemówienie poprzedził obraz symboliczny „Walka toczy się dalej” układu tow. Gansa, wykonany przez sekcję dramatyczną org. ml. TUR.

Po wejściu pocztu sztandarowego zagaił zgromadzenie tow. dr. Grosfeld, obrazując w krótkim a mocnym przemówieniu, w nawiązaniu do dzisiejszej sytuacji, dotychczasowe boje proletariatu polskiego. Do prezydium zostali powołani tow. Beluch przew., Akslerowa, Mikruta, Kłisz (80-letni nestor organizacji przemyskiej), Jasiński, Nasensfeld i Maciurzyński.

Z kolei zabiera głos owacyjnie witany tow. pos. Lieberman, wygłaszając dłuższą, płomienną mowę. Oto główny tok myśli tow. Liebermana:

Na wstępie oddaje tow. Lieberman cześć zmarłym i poległym we walce towarzysom idei, wyrażając równocześnie uznanie tym wszystkim, którzy od lat 40-tu po dzień dzisiejszy trwają przy swych ideałach. Rzucając garść wspomnień z dziejów partii w Przemyślu, stwierdza na ich podstawie, że rękomi zwycięstwa proletariatu może być tylko walka, solidarność i poświęcenie.

Przechodząc do dzisiejszych stosunków, stwierdza tow. Lieberman, że nienawiść obozu dziś rządzącego do PPS ma 3 źródła. Pierwszą przyczyną jest to, że my socjaliści nie chcemy rządów wojskowych, opartych na komendzie, rozkazach i obowiązku bezwzględnej posłuszeństwa. Tu cytuje tow. Lieberman zdanie wypowiedziane kiedyś przez Napoleona do generałów doradzających mu obsadzanie wyższych stanowisk oficerami: Francja nigdy się nie zgodzi na rządy wojskowe, chyba żeby przez 50 lat ciemnoty zupełnie zniknęła.

Drugą przyczyną leży w tem, że PPS przeciwstawia się niszczeniu praw i wolności obywatelskich, swobodnego wypowiedzania swych prze-

konań, swobodnego organizowania się i ruchu i swobodnego wykonywania prawa wyborczego. Przykładem niszczenia wolności i poniżania godności ludzkiej może być w pierwszym rzędzie osławiony regulamin więzienny.

Trzecia wreszcie przyczyna nienawiści sanacji do nas leży w tem, że aparat państwowy winien, naszym zdaniem, służyć interesom klasy pracującej a nie, jak dziś, burżuazji i arystokracji. Ze znanego wywiadu Witosy w „Naprzodzie”, niezależnie od tego czy ktoś wierzy Witosowi czy nie, wynika, że chłop dostrzegł zło i katastrofę kapitalizmu, zblizając się niepowstrzymanie do naszych socjalistycznych idei, co stwarza nowe warunki naszego zwycięstwa.

Przytoczywszy szereg charakterystycznych wypadków malujących dzisiejsze straszne stosunki wyraża tow. Lieberman niezłomną nadzieję, że niedalekim jest już dzień sądu.

Na całym świecie, stwierdza tow. Lieberman, płynie dziś potężny prąd antykapitalistyczny i antyfaszystowski tych wszystkich, którzy mają już dość ustroju ucisku i samowoli, nędzy i przepychu, głodu i przesyty. I wy, wola tow. Liebermana, rzućcie się z tonącego okrętu kapitalizmu we fale tego prądu i płynicie ku nowej przyszłości, ku nowemu ustrowi, ku nowemu światu.

Po uciszeniu się burzy oklasków, jacyś zbrani zegnali tow. Liebermana przemówił jeszcze krótko tow. Beluch, poczem okrzykami na cześć PPS, socjalizmu i rządu robotniczo-chłopskiego i odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru” zakończono potężne zgromadzenie, świadczące wymownie o niezłamanym froncie przemyskiego proletariatu.

TOWARZYSZE! TOWARZYSZKI!
ROZPOWSZECHNIJCIE SWOJ DZIENNIK!

Bajeczne pensje

Pod powyższym tytułem zamieszcza „Wieczór Warszawski” następującą notatkę:

„Jedna z agencji informacyjnych twierdzi, że generał Macieszewski — delegowany z ramienia BGK do rady zarządzającej zakładów włókienniczych Scheiblera i Grohmana w Łodzi, pobiera pensji rocznej około 140.000 złotych, nie licząc dodatków.

Były wiceminister skarbu, a obecnie wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego, p. Stefan Starzyński, pobiera rocznie około 100.000 złotych, nie licząc dodatków. Prezes Banku Polskiego p. Władysław Wróblewski pobiera rocznie 144.000 złotych, nie licząc tantjem i czterech dodatkowych pensyj w ciągu roku.

Naczelnny dyrektor państwowej wytwórni uzbrojenia pobiera 160.000 złotych rocznie, nie licząc dodatków.

Zauważyć należy, że pensje prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego oraz prezesa Banku Polskiego ustalone są w wysokości 5.000 złotych miesięcznie, natomiast ich zastępców po 2.500 zł. miesięcznie. Zachodzi zatem pytanie, w jaki sposób pobory w prezydium Banku Polskiego i Banku Gospodarstwa Krajowego urosły do tak wielkich sum?

W klatce tygrysiej

Komunikat krakowskiej wystawy drobiu, psów i ryb podaje, jako atrakcję, iż we wspólnym pomieszczeniu znajdują się rogiacz z psem i pies z kotem. Otóż komunikat ten przypomina fakt, który niedawno miał się zdarzyć w Warszawie i w formie nieco zmienionego warjantu był w jednym z pism drukowanych.

W chwili, gdy pewien dygnitarz zamierzał wsiadać do oczekującego nani auta, zauważył koło bramy człowieka, jakby szukającego okazji ujrzenia go. Ukłon pełen uszanowania powitał dygnitarza. Dzięki niezawodzącej go pamięci warokowej — rozpoznał dygnitarz byłego żołnierza, który pod jego rozkazami służył i cieszył się nawet jego względami.

— Co? Macie może prośbę do mnie? to powiedzcie krótko i węzłowato.

— Panie generale: ja z prośbą i z meldunkiem, że teraz pracuję w cyrku przy tresurze.

— Tak?...

— Osmieliłbym się prosić p. generała, żeby kiedy wolnym czasem obejrzał... Ogromnie mi się udał jeden tygrys. Oswoiłem go tak, że mu daje kozła do klatki, a on ani mruknie.

— I zgoda taka ciągle trwa

— Tego, panie generale, nie powiem; czasami się to psuje. Trzeba wtedy... kupować innego kozła.

— A więc kozioł ofiarny. Ale to niebardzo ten tygrys oswojony.

— Panie generale, tygrys to, jak mówią, książę zwierząt, ma swoje fanaberje. A kozioł, jak kozioł, czy ja wiem: uparty. A przecież i wśród ludzi, kto silniejszemu nie ustąpi — ten przepadł!

— Widzę filozof się z was zrobił... Tak, tak silniejszemu trzeba ustąpić, upierać się nie można — już machinalnie, jakby w próżnię powtórzył dygnitarz. — Zobaczcie...

Rozjaśniła się twarz petenta, który ostatnią zapowiedź zrozumiał jako obietnicę przybycia, a dygnitarz w zadumie wsiadł do auta.

PRZEGLĄD LITERACKI

WACŁAW BERENT. W związku z przyznaniem tegorocznej nagrody państwowej Wacławowi Berentowi dajemy narazie poniższe informacje: Nagrodzona powieść biograficzna o gen. Dąbrowskim pt. „Wywłaszczenie Muz” drukowana była w „Pamiętniku Warszawskim”. W książkowym wydaniu ukaże się w 9-ciotomowych Pismach W. Berenta (nakład Gebethnera i Wolffa), które obejmują poza tem „Fachowca”, „Próchno” (te dwie powieści już są w sprzedaży); „Ozimina” i „Żywe kamienie”. W związku z nagrodą firma Gebethner i Wolff przedłużyła subskrypcję do dnia 20 lutego br. Warunki: całość zł. 48, płatne w 4 ratach. Pobeżne omówienie twórczości Berenta znajduje się w „Portretach” t. I. Z. Dębickiego, w „Polskiej literaturze współczesnej” dra St. Lama, w „Literaturze współczesnej” M. Szykowskiego i we „Współczesnej literaturze polskiej” W. Feldmana. Fotografij Berenta dostarcza zakład fotograficzny J. Rysia, Warszawa, plac Kazimierza 9.

„Informacje” „Kurjera Porannego”

Preliminarz budżetowy państwa, wraz z preliminarzami przedsiębiorstw i miast, przedłożony w druku Sejmowi dn. 4 listopada ub. r., opracowany został przez Ministerjum Skarbu jeszcze z początkiem jesieni, a uchwalony przez Radę Ministrów w początkach października, o czym wszyscy chyba wiedzą.

Szczegółowa debata nad całym preliminarzem rozpoczęła się dn. 15 grudnia z. r., poczem po przerwie dn. 9 b. m. Jak wiadomo, dn. 13 stycznia komisja omawiała i przyjęła preliminarz kolei czyli t. zw. „plan finansowo-gospodarczy przedsiębiorstwa PKP”, przyczem referent tego preliminarza, pos. Brzozowski z BR, na podstawie cyfrowych danych roku poprzedniego — stwierdził, że aby przewidywane w preliminarzu dochody z eksploatacji kolei zbliżyć do rzeczywistości, należy je obniżyć o 168 milj. zł. A ponieważ Rząd, właśnie na podstawie owej nerealnej cyfry dochodów „przewiduje” w kolei „nową” 162 milj. zł., tedy w świetle wywodów referenta z większości rządowej, owa „poetyczna „nadwzka” przemienia się w zupełnie prozaiczny deficyt. O dyskusji nad preliminarzem kolei pisała na zastrzeżeniu prasa, również i sanacyjna, podając wywody referenta i ogólne cyfry budżetu kolejowego.

Aliliści „poczytny” organ p. Stępczyńskiego, po upływie wielu, wielu dni, gdy debata kolejowa dawno już w opinii publicznej przebrzmiała, postanowił czytelników swych „pokrzepić” i „radosną” nowiną, że koleje w roku bieżącym dadzą skarbowi państwa 50 milj. zł. „na czysto”. Wiec w jednym z numerów ubiegłego tygodnia „łupnął” sobie taką „informację”:

„Uchwalony (I) przez Radę Ministrów plan finansowo-gospodarczy Pols. Kol. Państwo, na 1933 r. przewiduje” i t. d.

Tu następują cyfry te same, które omawiano na Komisji jeszcze 13 b. m., a które wszystkie pisma przytaczały następnego zaraz dnia.

H. N. BRAILSFORD

Co Anglja ofiaruje Indjom

Gdy Hindusi zażądali konferencji Okrągłego Stołu, na której ich przedstawiciele mogliby naradzać się z przedstawicielami Anglii nad opracowaniem wolnej konstytucji dla swego kraju, to żądali rzeczy pożądaney z punktu widzenia moralnego, ale materialnie niemożliwej. Nie może być równości między uzbrojonym Imperjum a bezbronną kolonią. Indie ponadto są dłużnikiem a Imperjum wierzycielem, a ostatecznie tak rozdzieliła dochody obu tych krajów, że na każdy przeciętny funt w kieszeni Anglika przypada jedna rupia przeciętnie na Hindusa, trzynaste zaś rupii idzie na funta. W takich warunkach dobre obywatelstwo mogło nakazywać pozory równości, ale rzeczywistość była inna. Nie znaczy to, by rzeczywistość nie nanowala dokonała Okrągłego Stołu. Nie naród hinduski, lecz Rząd Brytyjski mianował Hindusów, mających przemawiać w ich imieniu. Konferencja zbierała się trzykrotnie, a za każdym razem wybór był coraz to surowszy. Kiedy konferencja zasiadła poraz trzeci przedstawiciele największego stronnictwa hinduskiego korzystali z bliskości oficjalnej gdzieindziej. Poczynając od Gandhiego, przywódcy partii mającej większość w Kongresie byli w więzieniu. W jakim stopniu konferencja przestrzegła grzecznościowej równości, trudno powiedzieć, ponieważ obradowała w tajemnicy. Być

może, że obie strony debatowały na równych prawach, ale decyzja ostateczna zależała wyłącznie od jednej z nich.

O trzy przeszło lata spóźniona konferencja ostatnia nawet dotąd nie skończyła swej pracy. Niektóre z linii wytycznych są wciąż mgliste. Hindusi, lub ci, których wybiorą do tego, powiedzą swe ostatnie słowo dopiero wtedy, gdy wrócą do Westminsteru jako świadkowie przed komisją parlamentarną, badającą obecny projekt przyszłej konstytucji. Kiedy federacja zostanie stworzona — o ile wogóle do tego dojdzie — jest rzeczą wątpliwą. Sir Tej Sarra chce czekać do r. 1935, a nie dłużej, ale w pojęciu Rządu Brytyjskiego okres ten, oczywiście, przedłuży się.

Budowniczo tej długiej przerwy zmieniali kilkakrotnie szkic swego planu zasadniczego. Pierwszy pomysł był arcydziełem cynicznego natchnienia. Zaskoczony niespodzianem powodzeniem „cywilnego nieposłuszeństwa” w r. 1930, najlepsze mózgi brytyjskie zdobyły się na mądrą radę przyznania autonomii narodowej nie kryjącej żadnego niebezpieczeństwa. Oto książęta mieli stanowić przeciwwagę demokracji. Jeśli rzucić okiem na eksperymenty odpowiedzialnych przed parlamentem rządów w sprawach Indyi, to najstarsi mężowie stanu wahałoby się iść dalej niż Sir John

pismach krajowych.

Możeby „poważny” organ sanacyjny, zamiast raczyć swoich nieszczasných czytelników metnami i śmieszniemi elukubracjami, w guście „refleksji” p. Rzymowskiego, zatroszczył się o jakieś mądrzejsze i ściślejsze dla swych odbiorców informacje, a nie karmić „ch...” takimi śmieciami.

Simon: zgodziliby się na autonomię prowincji, pozostawiając „środek” takim jakim jest. Nowa zuchwała idea polegała na wysunięciu książąt i tworzeniu federacji Wszech Indyi. Wyglądało to na rozwiązanie bardziej narodowe i bardziej imponujące, zwłaszcza, że obiecywało trzymanie w szachu istotnego niebezpieczeństwa, którym z punktu widzenia Imperjum jest demokracja hinduska, niespokojna, radykalna, wojująca, a wcielona w Partii Kongresu. Ci książęta wydawali się idealną przeciwwagą. Konserwatywni z tradycji, samowładni w swych posiadłościach, pogardliwie traktujący większą część całej filozofii liberalnej o prawach cywilnych i przedstawicielstwie ludowym — są oni potulnymi wassalami Wicekróla i Korony Brytyjskiej. Mają ponadto tę zasługę, że wyglądają na Hindusów. Dać im (porzuciwszy nonsens głosowania ludowego) trzecią część mandatów w parlamencie Wszech-Indyjskim, dalszą trzecią część przeznaczyć dla muzułmanów w osobnej kurrii wyborczej, stworzyć dwie Izby, by jedna szachowała drugą, ograniczyć swobodę do najwyższej podstawy własnościowej, — i któż będzie potrzebował brać serio niebezpieczeństwo hinduskiej demokracji narodowej? Gdyby Imperjum istotnie wierzyło w ten cyniczny pomysł to mogłoby wziąć za niego pełną odpowiedzialność bez ryzyka. Ta ultra-konserwatywna konstytucja zawierająca w sobie wszystko „bezpieczeństwo”, jakiego tylko sprytna racja stanu mogła domagać się. Własność i porządek byłyby w rękach takiego arystokratycznego zromadzenia tak bezpieczne, jak tylko przewidywanie ludzkie może je uczynić.

(Dok. nast.)

WIESŁAW WOHNOUT.

O pewnej myśli Karola Stryjeńskiego

(Dokończenie).

Ot teraz stała się taka rzecz niewsłone. Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wstrzymał bezprawnie wypłatę ustawowych zasiłków dla bezrobotnych pracowników umysłowych, pozabawiając tysiące rodzin pracowniczych wstanej pomocy, jaką państwo zobowiązało się im okazać i nie odzwalał się ani jeden głos z szeregu pisarzy, którzyby fakt ten napiętnowali. Przewiduję zarzut, jak może sprząść tę moją pretensję. Przecież — powada się — czas, kiedy literatura spełniała zastępczo funkcje instytucji publicznych, kiedy głos pisarza zastępował głos Sejmu, należą już do przeszłości, nie można żądać by pisarz stanął w swego rodzaju wsiowy dzwon alarmowy, którym w razie pożaru potrzasałaby chłystek — nie można wymagać, aby w każdej sprawie zabierali głos pojedynci mający swoje funkcje i swój zakres działania. Zdaje mi się, że pogląd ten jest całkowicie błędny. Pisarz współczesny musi mieć ścisły związek z życiem — było tak zresztą zawsze, namężności politycznej, prądy społeczne zagadnienia prawne, rozplomienia były zawsze serca pisarzy i tylko my, patrząc na ich dzieła z oddalenia, nie zdajemy sobie często sprawy jak to konieczny fakt zapłodnił ich wyobraźnię, jaka to rzecz żyła krzywda, zbrodnia czy ofiara, przetworzona została na dzieło sztuki. Pogrzebmy jednak nie

co w przeszłości, przeczytajmy trochę pamiętników, listów, słowem wszelkich t. zw. źródeł służących do poznania epoki, a zawsze z pod wyblakłego atramentu wykrubienym krew serdeczną ówczesnych ludzi. Zawsze, to znaczy we wszystkich dziełach prawdziwego talentu i nie może być inaczej. Pisarz, który nie płonie ogniem miłości i nienawiści który na czarne nie mówi prosto „czarne”, a na białe „białe”, — który w stosunku do namiętności życia stara się przewrzeć taką „ponadprzemianą” pozę kieszonkowego Hamleta, mniej jest podobny do prawdziwego Hamleta niż do przemiłej p. Modzelewskiej, która śpiewa „i chciałabym i boję się — i porafrabym i boję się”. Znowu przechodzą mi na myśl uwagi J. N. Millera o napisaniu i... odwołaniu słowno wiersza „Do prostego człowieka” przez p. Tuwima... I chciałabym i...

Punktem wyjścia tego feljetonu była uwaga Karola Stryjeńskiego o szpitalnictwie:

— Jest jeszcze jedna dziedzina, o której nie miałem pojęcia, a którą postanowiłem zająć się, kiedy tylko wyzdrowiałem — to szpitalnictwo.

Karol Stryjeński nie wyzdrowiał. Nie zajmie się już więc tą dziedziną, o której — jak pisze — nie miał pojęcia. Nie tylko on nie miał pojęcia. — My wszyscy nie mamy pojęcia. My, to zna-

czy ludzie zdrowi. Stykamy się z nią, poznajemy ją, zwykle dopiero wtedy, gdy już jest zapóźno. Jak Stryjeński. A tymczasem dziedzina ta już nie wolała ale krzyczy wielkim głosem aby — prócz specjalistów — zajęli się nią ludzie — jakby ich tu określić? — no: nic, prosto ludzie. Właśnie — zwyczajni ludzie. Nie specjaliści i nie urzędnicy, ale ludzie. I to nie drogą jakiejś wielkiej ankiety, czy komisji, ale całkiem zwyczajnie, wchodząc do poczekalni, ku okienku, w kolejce, wśród tych, — którzy potrzebują pomocy. Rozmawiałem o tem z p. Michałem Choromańskim autorem znakomitej książki wydanej u Gebethnera p. t.: „Zazdrość i medycyna” i z rozmów tych wyniosłem potwierdzenie moich przypuszczeń: za białymi murami szpitali i lecznic ołowię nieszczęśliwie dążyć się zlagodzić przez gruntowną reformę służby szpitalnej, reformę nie techniczną, ale — psychiczną.

Poznałem w czasie grypy jednego takiego np. lekarza, który zapytany przez mnie czy jest lekarzem kasowym w danym rejonie (nie znałem go bowiem dotychczas) uczuł się tem pytaniem dotknięty.

— Skądże znowu! Za wysokie zaimię stanowisko, abym pracował w kasie chorych...

Trzeba było słyszeć ten ton, jakim wypowiedział słowa „w kasie chorych”!

— Czemuż w takim razie zawdzięczam państwa odwiedzin? — zapytałem — ja wezwałem lekarza kasowego

— Zostałem „donajęty” — odpowiedział mi pan doktor — na czas grypy, bo kasowi lekarze nie mogą sobie poradzić, ale tak na stałe, skądże znowu!

— Nie sądzę, aby stanowisko lekarza w kasie chorych było czemś tak bardzo ubliżającym — usiłowałem replikować — wręcz przeciwnie, bardzo to jest zaszczytne i piękne zajęcie! Nie zrozumiał jednak. Machnął ręką, a potem zrobił mi na poczekaniu mały wykład o całym jego zdaniu nonsensie (III) lecznictwa kasowego, które w ogóle, co tu gadać nie umyło się do praktyki prywatnej...

Zrobiło mi się bardzo nieprzyjemnie smutno. Lekarz ten był — tak jest! — asystentem uniwersytetu, miał aspiracje naukowe, kiedyś pewnie zosanie profesorem i będzie swole przekonania z orzed półwieku wszczepiał w młodych lekarzy, którzy potem pójdą „na posady” — do kas chorych. Czy tutaj nie trzeba aby zabrali głos światli ludzie i zrobili jakieś gruntowne przepłukanie mózgow? I czy nie powinni tego zrobić właśnie pisarze?

Za czasów samorządu w kasach chorych rozwijała się pięknie organizacja lekarzy-społeczników, którzy stanęli na służbnem stanowisku, że lecznictwo społeczne potrzebuje nie tylko okazałych ómaczów, laboratoriów, przychodni, lecznic i t. d., ale w równym, a może w jeszcze większym stopniu społeczniczych ludzi, mających całkiem inne nadejście do chorego.

Dzisiaj praca tej organizacji, zdaje się, została przerwana. Tem potrzebniejszy wydaje się obecnie wgląd przedstawicieli opinii publicznej w te sprawy. Może więc ktoś podejmie przedśmiertną myśl Karola Stryjeńskiego. To jest także temat literacki...

Wrzenie na wyższych uczelniach lwowskich

W dniu wczorajszym, we wtorek, odbyły się, za pozwoleniem rektorów, na wyższych uczelniach we Lwowie protestacyjne wiece na politechnice, uniwersytecie, weterynarji i modycynie. W podnieconym nastroju uchwalono rezolucję protestującą przeciw projektowi rządowemu o szkołach akademickich.

Na politechnice odbył się tłumny wiec studentów. Jako kurator przemawiał rektor Zipser, wzywając do zachowania spokoju. Przemawiał m. in. profesor Szymkiewicz, który na zakończenie wznosił okrzyk: Niech żyje wolna nauka w wolnej Polsce! Okrzyk ten przyjęli zgromadzeni

burzą gorących oklasków. Uchwalono rezolucję za ulżyczeniem samorządu szkół akademickich a przeciw projektowi p. Jędrzejewicza.

Młodzież sanacyjna odbyła bardzo nieliczne zebranie w lokalu „Szczelca” przy ul. Kurkowej. Po uchwaleniu rezolucji, oczywiście za projektem znoszącym samorząd uniwersytecki, nieliczni uczestnicy zebrania, pod osłoną policji odbyli „pochód” przez miasto, poczem delegacja ich udała się do profesorów Czernego i Stelki, którym złożyła kondolencję z powodu obrzucenia ich zgniłymi jajami...

Dyskusja nad projektem p. Jędrzejewicza

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 31 stycznia.

Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej kontynuowano dyskusję nad projektem rządowym o szkołach akademickich.

Pos. Bryła (ChD), profesor politechniki we Lwowie, wypowiada się stanowczo przeciw projektowi, wskazując na niebezpieczeństwo odebrania senatom ich dotychczasowych uprawnień. — Mowca podnosi z naciskiem, że także rektor katolickiego uniwersytetu lubelskiego stoi na stanowisku zajętem przez wszystkich rektorów.

Pos. Welykanowicz (kl. ukr.) skarży się, że mimo uchwały Sejmu z r. 1922 o założeniu uniwersytetu ukraińskiego obecny projekt nie przewiduje tego uniwersytetu. Zresztą wypowiada się przeciw projektowi rządowemu.

Pos. Bielecki (kl. nar.) omawia stosunek władz rządowych i uniwersyteckich do młodzieży. Głównym źródłem projektu rządowego jest chęć poddania młodzieży władzy ministra i policji. Kult siły propagowany przez sanację to jest właśnie źródło zdżyczenia. Minister nie da sobie rady z młodzieżą.

Przewodnicząca pos. Jaworska (BB) przerywa: Nie wolno mówić, co będzie robił minister.

Tow. pos. Piotrowski protestuje przeciw niemożliwieniu wypowiedzenia się. W tym karyka-

turalnym tzw. parlamencie polskim nawet lekko ministra krytykować nie wolno!

Pos. Komarnicki (kl. nar.) występuje ostro przeciw p. Jaworskiej, która cofa się.

Po przemówieniu posła Langerera (str. lud.) przeciw projektowi zabrał głos pos. ks. Szydelski (dziki sanator), który oświadcza, że projekt rządowy wywołał niepokój, nie był koniecznością, spowodował wspólny front profesorów uniwersytetów, a na terenie Sejmu połączył całą opozycję przeciw rządowi. Mowca uważa, że minister idzie na ustępstwa.

TOW. POS. CZAPIŃSKI

stwierdza, że — jak pisze prasa sanacyjna — chodzi o usunięcie niemilych profesorów. Co do argumentów o interesie państwowym, jest to pseudonim, pod którym kryje się interes rządzącego stronnictwa i rządu. Na podstawie obszernego wywodu historycznego mowca wskazuje na konsekwencje usunięcia wolności nauki. Każde samodzielnictwo i każda dyktatura nie znosi samodzielności myśli i nauczania. Jesteśmy zdecydowanymi przeciwnikami tego projektu, który niszczy niezależność nauczania, nie daje profesorom możności spokojnego kontynuowania prac naukowych a w zakresie charakterów wyhoduje lokajów reżimu, serwilistów i karjerowiczów.

Komisarz w warszawskim ZUPU

SKRÓCENIE OKRESU ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH Z 9 NA 6 MIESIĘCY

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 31 stycznia.

Minister opieki społecznej rozwiązał zarząd ZUPU w Warszawie, mianowicie komisję zarządzającą i komisję rentową. Komisarzem rządowym mianowany został dyrektor departamentu opieki społecznej p. Nakonecznikoff. Jednocześnie minister zatwierdził wniosek komisarza rzą-

dowego o skrócenie par. 47 statutu, skutkiem czego okres zasiłków dla bezrobotnych pracowników umysłowych zostaje zredukowany z 9 na 6 miesięcy. Dalej zatwierdził minister wniosek komisarza w sprawie udzielenia wydziałowi ubezpieczeń od bezrobocia pożyczki z działu ubezpieczeń emerytalnych. Zakłagłe świadczenia za grudzień mają być wypłacone.

Pytania bez odpowiedzi

W SPRAWIE GOSPODARKI KOLEJOWEJ

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 31 stycznia.

Na dzisiejszym posiedzeniu senacka komisja skarbowo-budżetowa przystąpiła do obrad nad budżetem na rok 1933/34.

Tow. sen. Kluszyńska zapytuje ministra komunikacji, w jaki sposób dzieje się, że koleje mają zadłużenie na 450 milionów, oraz przewidują deficyt na 156 milionów, a mimo to mają wpłacić do skarbu państwa 70 milion. Większość państw ma obecnie budżet deficytowy i ogłoszenie takiego sposobu, który dopuszcza możliwość zysków

przy deficycie, zostałoby przez cały świat przyjęte z niebywałym uznaniem. Dalej porusza sprawę gnębienia i prześladowania pracowników kolejowych, należących do niemilych sferom rządowym organizacyj.

Kierownik ministerstwa komunikacji p. Buskiewicz sprawę deficytu pominął milczeniem. Co do prześladowań kategorycznie oświadcza, że ministerstwo podobnych zarządzeń nie wydało. Jeżeli dzieją się w dyrekcjach podobne rzeczy, to bez wiedzy ministra i wbrew niemu.

— o o o —

To ma się nazywać samorząd gminny!

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 31 stycznia.

Komisja administracyjna zakończyła dziś drugie czytanie ustawy zwanej ustawą o samorządzie terytorjalnym.

Przy art. 68, regulującym sprawę miast i miasteczek w Małopolsce, w których obowiązuje ustawa gminna z roku 1896 obok ustawy z roku 1889, dotyczącej trzydziestu większych miast, uchwalono wszystkie miejscowości rządzące się ustawą z roku 1896, liczące ponad 3000 mieszkańców, tj. 125 na ogólną liczbę 157 miasteczek, podnieść do rzędu miast i poddać je ustawie z r. 1889.

Przy art. 89, dotyczącym przepisów przejściowych w sprawie wprowadzenia jednolitej gminy zbiorowej w Małopolsce i Poznańskim przyjęto większością głosów BB poprawki posła Polakiewicza.

Trzecie czytanie odłożona na 7 lutego. Przed zamknięciem posiedzenia poseł Wierczak (klub nar.) postawił wniosek, aby zwrócić się do ministra spraw wewnętrznych o zwolnienie państwowej rady samorządowej.

Wiceminister Korsak ustosunkował się do tego wniosku negatywnie.

Następne posiedzenie komisji 3 lutego.

„Luzy“ bilonowe i pensje sanatorów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 31 stycznia.

Na dzisiejszym posiedzeniu komisji skarbowej

Sejmu rozważano wniosek klubu narodowego, dotyczący podwyższenia przez rząd emisji bilonu, co nie jest zgodne z art. 6 konstytucji. Wniosko-

dawcy stwierdzają, że nieogładanie się na Sejm w zakresie regulowania obiegu pieniężnego stałoby się praktyką wyraźnie sprzeczną z ustawodawstwem. Wniosek ten BB odrzucił. Również rozpatrywano drugi wniosek klubu nar., domagający się przedłożenia spisu członków dyrekcji, rad nadzorczych i komisji rewizyjnych zasiadających w przedsiębiorstwach i bankach państwowych, w monopolach i funduszach państwowych wraz z podaniem dokładnych danych co do ich wynagrodzeń. Oczywiście i ten wniosek sanacja odrzuciła.

Zgon Galsworthy'ego

— o —
Londyn, 31 stycznia. Sławny powieściopisarz angielski, tegoroczny laureat nagrody Nobla, John Galsworthy zmarł dziś przedpołudniem.

Galsworthy był najznakomitszym powieściopisarzem naszych dni. Szczyt jego twórczości stanowił sześciotomowy cykl powieści społecznych, zalybulowany „Saga Forsytów”, tłumaczony na wszystkie języki świata, m. in. także na polski. Jest to monumentalna epopeja, dająca w ramach historii rodziny Forsytów wszechstronny obraz społeczeństwa angielskiego i jego ewolucji pojęć i obyczajów od czasów Wiktorjańskich, poprzez wojnę i doniosłe zdarzenia powojenne, jak wielki strajk górników z r. 1926, aż do przedednia zwycięstwa wyborczego partji pracy. Tem arcydziełem Galsworthy ugruntował swoją sławę w całym świecie cywilizowanym i zapewnił sobie nieśmiertelność w dziejach literatury światowej. Jako prezes międzynarodowego związku PEN-klubów (organizacji literatów), był Galsworthy przed paru laty w Warszawie i w Krakowie na zjeździe PEN-klubów, na którym przewodniczył; w Krakowie na bankiecie w Starym Teatrze wygłosił dowcipne przemówienie.

Przegląd prasy

ORGAN KRWAŃNYCH LEGJONISTÓW
O GWARDJI BEBECKIEJ

„Nowa Ziemia Lubelska” w artykule zatytułowanym: „Odległości”, stwierdza, że istota BB zasadza się na samych i to olbrzymich odległościach. Wyjaśnia to tak:

„Odległość ta istnieje między deklaracjami a czynami głoszonymi hasłami a postępkami, posłami i wyborcami, górą i dołem, przeszłością i teraźniejszością”.

Konstrukcja BB przesuwa się stale w kierunku reakcji i konserwy. Radziwilly, Wiśliccy, Wierzbicy zastępują masy pracujące. W rezultacie...

„Odległości te zwiększają się przerażająco. BB pracuje w całkowitem oderwaniu od terenu, wbrew społeczeństwu, niezgodnie z tradycjami legionowemi.”

I w tej właśnie grupie legionowo-peowiackiej, która winna stanowić trzon obozu rządowego, odległości są niezmiernie. Jedni opływają w dostatki, rzucają pieniądze po restauracjach, drugim zaś nędzą patrzy w oczy, głód ścisła wnętrzności, troska bieli włosy. Entuzjazm nabrał cech urzędowych galówek, a posłowie pełnią swe funkcje kiwaniem głową i oderwanymi awanturami.

BB jedzie torem wytyczonym przez kartele i odgrywającą się konserwę, przysłaje tylko na stacjach, których nazwy zaciemniają reklamy w rodzaju „skandal krzepi”.

Oczywiście, że skandale nie interesowałyby nas, gdyby nie to, że właśnie nam stale je wytykają, że brukają niemi naszą przeszłość legionową i peowiacką, że wreszcie są niezgodne z naszymi sumieniami, w których budzą wstręt i odrazę”.

Po tych uwagach redakcja, wskazawszy, że sama odrzeka się od BB, wzywa swoich sympatyków do opuszczenia tej organizacji.

Zupełnie jasno określają owe leguny, co ich od BB dzieli — podkreślają, że swej przeszłości nie pozwolą „zniszczyć ludzimi konjunkturami nawet gdyby byli — jak piszą — naszymi byłymi kolegami”. Ale co dalej uczynią? Tu już zeszliżują się z gruntu realnego i przechodzą do marzeń na jawie.

Mianowicie deklarują:

„Rzucimy dziś rodziny głodujące, stanemy do apeu, gdy nas Komendant wezwie, a — le nigdy nie zgodzimy się, aby na naszej przeszłości zerowali wodzowie z BB, różni ciemni konjunkturzyści”.

Gabinet Daladiera utworzony

Paryż, 31 stycznia. Desygnowany na premiera poseł Daladier utworzył nowy rząd francuski w składzie następującym: premier i minister wojny poseł radykalny Edward Daladier, wicepremier i min. sprawiedliwości poseł radykalny Penancier, sprawy zagraniczne senator bezpartyjny Paul-Boncour, sprawy wewnętrzne poseł radykal-

ny Chautemps, finanse poseł radykalny George Bonnet, budżet poseł radykalny Lamoureux, marynarka wojenna poseł lewicy republikańskiej Leygues, marynarka handlowa poseł Frot (socjalista niezależny), oświata poseł de Monzie (socjalista prawicowy), praca poseł radykalny François Albert, kolonje senator radykalny Sarraut.

Nominacja Hitlera pod znakiem krwawych bójek

Berlin, 31 stycznia. Ubiegła noc minęła w Berlinie i wielu różnych miastach prowincjonalnych burzliwie. Rozcentrowany hitleryzm, który doczekał się nominacji swego wodza kanclerzem, daje sobie upust, prowokując bójkę.

Po capstrzyku, urządzonym wczoraj wieczorem przez szturmówki hitlerowskie i Stahlhelme, w którym wzięło udział około 15 tysięcy osób, w ciągu nocy dochodziło w różnych dzielnicach Berlina do krwawych starć. W Charlottenburgu doszło między hitlerowcami a komunistami do strzelaniny, w toku której dwie osoby zostały zabite, a pięć osób odniosło rany. Oprócz tego podczas bójek w różnych innych częściach miasta było około 15 osób rannych. Policja dokonała licznych aresztowań. W Schweinfurcie doszło między hitlerowcami a członkami „żelaznego frontu” do bójkę. Hitlerowcy oddali szereg strzałów, od których trzech członków „żelaznego frontu” odniosło ciężkie rany. O starciach między hitlerowcami a przeciwnikami politycznymi donoszą także z Frankfurtu nad Menem, Würzburga i Hirschbergu.

ZWIĄZKI ZAWODOWE WZYWAJĄ DO SPOKOJU

Berlin, 31 stycznia. Połączone Związki zawodowe i organizacje pracowników i urzędników wydały wspólną odezwę, w której, wskazując na obecną sytuację, jaka powstała wskutek nominacji rządu Hitlera, podkreślają, że interesy całej klasy pracującej zostały poważnie zagrożone. — Celem odparcia wszelkich ataków na konstytucję i uprawnień ludności należy zachować zimną krew i rozwagę. Odezwa wzywa do zachowania spokoju i zaniechania wszelkiej akcji indywidualnej.

W PARYŻU JAKNAJGORSZE WRAŻENIE

Paryż, 31 stycznia. Nominacja Hitlera kanclerzem Rzeszy wywołała w szerokiej opinii publicznej jak najgorsze wrażenie, aczkolwiek fakt ten uważany jest za logiczny rozwój polityki niemieckiej. Prasa francuska, nie szczędząc uzasadnionej ostrej krytyki, zajmuje jednak stanowisko wyczekujące, jakie stanowisko zajmie centrum niemieckie, bez którego poparcia rząd Hitlera musiałby pozostać rządem przydłajnym. Pierwsza ocena faktu powierzenia władzy Hitlerowi uważana jest za eksperyment, otwierający drzwi dla wszelkiej awanturki. „Journal des Debats” krytykuje przy tej sposobności stanowisko różnych rządów francuskich, które, postępując wedle wskazań Brianda, rezygnowały kojąco z różnych pozycji w mniemaniu, że ustępiwami sprowadzą Niemcy na drogę pokojową.

FASZYŚCI WŁOŚCY NATURALNIE CIESZĄ SIĘ

Rzym, 31 stycznia. Prasa faszystowska przyjęła nowy rząd niemiecki z wielką serdecznością. „Giornale d'Italia” uważa powołanie Hitlera na stanowisko kanclerza za objaw siły żywotnej hitlerowców i oświadcza, że przykład faszystowski rzuca światło także poza granice Włoch. Dziennik kończy: — „Włochy serdecznie witają nowy rząd niemiecki, który jest wyrazem zjednoczenia wszystkich zdrowych sił narodu niemieckiego”. „Lavoro Fascista” podkreśla, że nowy rząd niemiecki oznacza pogrzebanie konstytucji wejmarskiej i koniec reżimu socjalistycznego. Jest on wstępem do „trzeciej Rzeszy”, czyli realizacją snów i marzeń młodego pokolenia niemieckiego. Dziennik kończy: „Hitler otwiera nowy rozdział historii niemieckiej”.

LONDYN — NIEPRZYCHYLNY

Londyn, 31 stycznia. Nowy rząd niemiecki z Hitlerem na czele spotkał się w prasie angielskiej z krytyką naogół nieprzychylną. Korespondenci berlińscy donoszą, że nominacja rządu Hitlera dokonana została z całym pośpiechem z tej przyczyny, ponieważ zanosiło się na zamach stanu ze strony Reichswehry z generalami: Schleicherem, Hammersteinem i Blombergiem na czele.

SKOK W CIEMNOŚĆ

Nowy Jork, 31 stycznia. Nominacja Hitlera kanclerzem wywołała wśród amerykańskiej opinii publicznej wielkie zaniepokojenie. Prasa amerykańska wyraża obawy, że ten „skok w ciemność Niemiec” prowadzi do niebezpiecznej awantury i wskazuje, że ze względu na niepewną osobę Hitlera wskazana jest czujność zagranicy.

Berlin, 31 stycznia. Ze względu na wielkie zaniepokojenie zagranicy z powodu nominacji Hitlera wydał dziś rząd Rzeszy komunikat uspokajający, w którym oświadcza, że rząd nie zamierza podejmować żadnych eksperymentów gospodarczych lub walutowych.

SOCJALNA DEMOKRACJA W OPOZYCJI

Berlin, 31 stycznia. Wydział partii socjalno-demokratycznej Niemiec odbył dziś w gmachu Reichstagu obrady przy udziale członków „żelaznego frontu” i frakcji socjalistycznej Reichstagu. Przewodniczący frakcji socjalistycznej Reichstagu dr. Breitscheid przedstawił sytuację polityczną Niemiec i oświadczył, że obecny rząd jest najreakcyjniejszym od czasu istnienia Niemiec. — Klasa robotnicza nie zamierza czekać, aż otworzą się oczy obecnym zwolennikom Hitlera, lecz dziś już staje do walki obronnej przeciw wszystkim dążnościom antykonstytucyjnym. Opozycja socjalnych demokratów wobec nowego rządu jest faktem nie ulegającym żadnej wątpliwości. Partja nie pozwoli sobie przepisywać sposobu walki, lecz sama będzie wiedziała, kiedy i jak użyć swoich sił. Partja pragnie, aby w walce tej pozostała w dobrych stosunkach z partją komunistyczną. W dyskusji wszyscy mówcy „żelaznego frontu” i pokrewnych organizacji wyrazili solidarność z partją socjalno-demokratyczną.

CO POWIE CENTRUM,

Berlin, 31 stycznia. Kanclerz Hitler odbył dziś przedpołudniem zapowiedzianą konferencję z przywódcą centrum, pralatem dr. Kaasem i przewodniczącym frakcji centrum Reichstagu drem Perlitusem. Dr. Kaas postawił Hitlerowi szereg pytań dotyczących kursu politycznego nowego rządu, od których wyjaśnienia uzależnił decyzję co do ewentualnej współpracy lub tolerancji rządu. Hitler zastrzegł sobie dać odpowiedź na te pytania później.

TELEGRAMY

DALSZY WZROST BEZROBOCIA

Warszawa, 31 stycznia (tel. wł.). Wedle danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy liczba zarejestrowanych bezrobotnych w dniu 28 stycznia wyniosła 264258, tj. o 8979 więcej niż w ubiegłym tygodniu. Liczba bezrobotnych na Górnym Śląsku wynosi 82026, wzrost o 2052.

O OBRAZIE CZCI BYLEGO MINISTRA KWIATKOWSKIEGO

Tarnów, 31 stycznia (tel. wł.). Dziś w sądzie okręgowym w Tarnowie odbyła się rozprawa apelacyjna w sprawie obrazy czci byłego ministra Kwiatkowskiego przez p. Horodyńskiego. Obrońca oskarżonego adv. dr. Oberlander podniósł, iż p. Kwiatkowski oświadczył był, że zarzuty oskarżonego dotknęły go nie jako osobę prywatną, lecz jako urzędnika. Do obrony z urzędu p. Kwiatkowski nie ma prawa, bo już nie jest ministrem. Na dowód że p. Kwiatkowski w istocie gnębił rolnictwo, podał dowód z prezesa Izby rolniczych p. Fudakowskiego, byłego ministra p. Janty-Polczyńskiego i wielu innych.

P. Kwiatkowski w swym przemówieniu twierdził, że popierał rolnictwo, gdyż wprowadzał cła ochronne. Gdy objął tękę, cło na smalec wynosiło 3 złote, gdy odchodził — 100 złotych. To samo ze słoniną. Zarządzenia były zawsze uzgadniane z całym rządem.

Advokat p. Kwiatkowskiego wniósł o powołanie na świadków gen. Składkowskiego, prof. Bartla i prezydenta Mościckiego. Sąd wnioski obrony i oskarżenia odrzucił i zatwierdził wyrok pierwszej instancji, skazujący Horodyńskiego na 10 dni aresztu.

SKAZANIE BOMBIARZY ŁÓDZKICH

Łódź, 31 stycznia (tel. wł.). Dziś zapadł wyrok w sprawie oskarżonych o zamachy bombowe Kuchciaka i spółników. Kuchciak skazany został na 15 lat ciężkiego więzienia, zaś reszta oskarżonych zasądzona została od 2 do 12 lat więzienia.

SKARGA MNIEJSZOŚCI NIEMIECKIEJ

Genewa, 31 stycznia. Pertraktacje komitetu Rady Ligi Narodów nad sprawozdaniem w sprawie skargi niemieckiej mniejszości w Wielkopolsce i na Pomorzu z powodu polskiej reformy agrarnej zostały dziś przez delegata niemieckiego zerwane, ponieważ uznał stanowisko komitetu za niekorzystne dla Niemiec. Delegat niemiecki zapowiedział wniesienie tej sprawy przed forum Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

STRAJKI I LOKAUTY W DANJI ZAKAZANE NA ROK

Kopenhaga, 31 stycznia. Obie Izby parlamentu duńskiego przyjęły dziś ustawę, wedle której strajki i lokauty wzbronione są w całym kraju aż do 1 lutego 1934 r. Zapowiedziane na jutro lokauty, które pozbawiłyby pracy około 100 tysięcy robotników zostały w ten sposób unicestwione.

PROWIZORJUM JEDNOMIESIĘCZNE WE FRANCJI

Paryż, 31 stycznia. Izba francuska zatwierdziła dziś prowizorium budżetowe na luty w wysokości 4.140 milionów franków.

Na Akademii górniczej

W KRAKOWIE

odbył się wczoraj w południe wiec studentów przy udziale 200 uczestników, w obecności rektora Sarjusz-Bielskiego i dziekana W. Goetla. — Większością 163 głosów przy 22 sprzeciwach i 10 wstrzymujących się uchwalono rezolucję w obronie samorządu wyższych uczelni i przeciw projektowanej ustawie o stypendjach.

Z kraju i ze świata

O NIEZNANE DOKUMENTY, DOTYCZĄCE MICKIEWICZA. U rządu sowieckiego mają być podjęte w najbliższym czasie starania o wydanie Polsce nieznanymi dokumentów historycznych, dotyczących Adama Mickiewicza. Dokumenty te zawierają raporty Nowosilcowa, złożone generalnemu gubernatorowi Moskwy w roku 1826 i odsłaniają nowe i nieznane szczegóły z życia naszego wieszca.

UWOLNIENIE KAPITANA ŁĄCZKOWSKIEGO. W sobotę po 3-dniowej rozprawie zapadł wyrok sądu wojskowego w Warszawie przeciw kpt. Łączkowskiemu, oskarżonemu o branie łapówek na stanowisku komendanta zbrojowni. Sąd uznał oskarżenie za nieudowodnione i wydał wyrok uwalniający.

POWÓDZ I CIEMNOŚĆ W GMACHU TELEFONÓW MIĘDZYMIASTOWYCH W WARSZAWIE. Przy ul. Barbary w gmachu państwowych telefonów międzymiastowych o godzinie 5 w całym gmachu nagle zgasło światło. Okazało się, iż nastąpiło krótkie spięcie w transformatorze miejscowym, wskutek zalania go oraz wszystkich suterenu wodą na wysokość około pół metra. O wypadku zawiadomiono inspekcję wodociągów i straż ogniową, celem wypompowania wody. Jak się okazało, pękła rura wodociągowa, — poczem przez fundamenty dostała się do gmachu. Straty nieznaczące, ponieważ sutereny są puste.

MAKABRYCZNE ZARTY TROCKIEGO. Trocki bardzo przygnębiony po samobójstwie swej córki zdobywa się już tylko na żarty ponure, makabryczne: W rozmowie z przyjacielem oświadczył mu, iż w sporządzonym przez siebie testamentie, zapisuje swoją sławę, jako dar radzie komisarzy ludowych, a swój mózg, który po jego śmierci ma być wyjęty z czaszki, przeznaczają dla Stalina, bardzo go bowiem Stalinowi potrzeba.

Szubrawców, nicponiów i ich podłości
Nasz dziennik chłoczeze codziem bez litości

KRONIKA

TEATR WIELKI

Środa, 7:30: „Zbójcy“ (Abon. 7).
Czwartek, 3:30 popoł.: „Faust“ (opera); wieczorem, 7:30: „Zbójcy“.
Piątek, 7:30: „Zbójcy“.
Sobota, 7:30: „Zbójcy“.

TEATR ROZMAITOŚCI

Środa, 7:30: „Jim i Jill“ (Abon. 5).
Czwartek, 12:00 w poł.: „Jacuś Nieroba i jego przyjaciel“; 3:30 popoł.: „Magia“; 7:30 wieczorem: „Jim i Jill“.
Piątek, 7:30: „Jim i Jill“.
Sobota, 7:30: „Jim i Jill“.

POLSKIE TOW. MUZYCZNE WE LWOWIE

Piątek, 3 lutego: Kwartet smyczkowy, odznaczony pierwszą nagrodą konkursu im. Piłsudskiego.

COLOSSEUM

Film: „Noc w Chicago“ i rewja „Awanturnicy arabskie“.

— 000 —

NAJBLIŻSZA PREMERA W TEATRZE ROZMAITOŚCI będzie komedia Devala pod tytułem „Made-moiselle“. Reżyseria J. Warneckiego. Trzy czołowe role kobiece grają pp.: W. Jakubińska, J. Kossocka i artystka teatrów łódzkich p. Helena Krzywicka.

„JACUŚ NIEROBA I JEGO PRZYJACIEL“, komedia dla dzieci i młodzieży W. Raorta grana będzie jutro we czwartek o godzinie 12 w południe w Teatrze Wielkim.

POPOLUDNIOWE PRZEDSTAWIENIE „FAUSTA“

Jutro we czwartek grana będzie na scenie Teatru Wielkiego opera Gounoda „Faust“ z Marią Sokół, M. Popowiczówną, St. Hingierówną, Anatolem Wrońskim, Konstantym Użęką i dr. Steianem Tysiąkiem. Przy pulpicie Antoni Rudnicki. Ceny miejsc od 45 groszy do 350 zł.

SIÓDMY KONCERT SYMFONICZNY odbędzie się w dniu 8 lutego z udziałem znakomitego jazzowego pianisty wiedeńskiego Waltera Landauera. W programie m. in. „Rapsody in blue“ („Błękitna rapsodia“) Gershvina poraz pierwszy wykonywana w Polsce.

COLOSSEUM. „Awanturnicy arabskie“ w wykonaniu całego zespołu „Wesołego Amora“. Ważniejsze obrazy: „Awanturnicy arabskie“ — „Pat i Patachon żywi na scenie“ — „Ody noc zapadnie“ oraz melodyjny finał dają gwarancję, że program ten zdobędzie sobie uznanie publiczności. Na ekranie poraz pierwszy „Noc w Chicago“.

— 000 —

ZNOWU KUKLA. Wczoraj rano na domu akademickim zawieszono znowu kukłę, podobną do tej, jaką wywieszono przed kilku dniami. Policja kukłę usunęła.

ARESZTOWANIE. Aresztowano w mieszkaniu prywatnym studenta uniwersytetu Stanisława Skrzyplka. Powód aresztowania nie jest znany.

„JAN DURDA Z GÓRY HYCLA“. Jeszcze w listopadzie ub. r. głośną stała się tajemnicza afera szantażowa, której ofiarą padł lwowski lekarz, dr. O. Otrzymał on list, wzywający go do złożenia na Górze S. racenia o umówionym czasie kwoty 5 tys. złotych. W razie niedotrzymania tego terminu, za-

„KARPATY“

Sprzedaż Produktów Naftowych
Spółka z ogr. por.

polecają:

**BENZYNE
NAFTE**

OLEJ GAZOWY

OLEJE MASZYNOWE

OLEJE i SMARY specjalne marki „Galkar“

„KARPATY“

Organizacja produktów naftowych
Koncernu „MAŁOPOLSKA“
posiada Oddziały własne i komisowe
w całej Polsce

oraz około 500 stacyj benzynowych
obsługujących samochody na wszyst-
kich ważniejszych szlakach drogowych
Rzeczypospolitej.

Oleje automobilowe

„GALKAR“

produkowane ze specjalnej ropy
bezparafinowej z zastosowaniem
najnowszych systemów rafinacji

gwarantują

najwyższą ekonomję w użyciu.

Centrala: Lwów, ul. Batoiego 26.

grożone lekarzowi porwaniem jego jedyne go synka. Pod listem podpisany był „Jan Durda z Góry Hycła“. Lekarz zwrócił się o pomoc do policji, która urządziła zasadzkę na szantażystów, jednak bez skutku. W kilka tygodni później żona dra O. otrzymała nowy list od tajemniczego „Jana Durdy“ z żądaniem złożenia pieniędzy w Parku Kiłińskiego i nowymi pogroźkami, dotyczącymi porwania dziecka. Rodzinę lekarza ogarnął strach. Znowu zaalarmowano policję, wszelkie jej dochodzenia i poszukiwania zostały bez rezultatu. Cała sprawa wyjaśniła się dopiero wtedy, gdy zwrócono uwagę na służącą lekarza, niejaką Janinę Radzewicz. Zadawała się ona oddawna z pewnym osobnikiem z pod ciemnej gwiazdy — Oieką Perichem. Okazało się, że Radzewiczówna udzieliła mu informacji o swoich chlebodawcach. Perich powziął wówczas razem ze swym towarzyszem Chłopeckim pomysł szantażu w stylu lindbeighia-

dy. Wczoraj policja aresztowała Pericha i Chłopeckiego. Próba pisma wykazała, że owym tajemniczym „Janem Durdą“ był Perich. Obaj aresztowani już dawniej znani byli policji jako notoryczni szantażyści. Osadzono ich w więzieniu.

SKOK Z JADĄCEGO POCIĄGU. W dniu wczorajszym z Potuszyna, pow. Tomaszów lubelski,jechał bez biletu do Lwowa Mikołaj Tarasiuk. Na przestrzemi Dublany—Podzamcze Tarasiuk został zploszony przez konduktora kolejowego. Tarasiuk w obawie, że konduktor go przytrzyma, wyskoczył z pociągu, doznając złamania nogi. Na miejsce wypadku wysłano parowóz wraz z poster. P. P., który Tarasiuka odwiózł do szpitala.

POŻAR MIESZKANIOWY. W mieszkaniu konsula angielskiego przy ul. Sienkiewicza 9, wskutek nadmiernego napalenia w piecu zapaliła się drewniana ścianka. Straż pożarna ogień zlokalizowała.

MARTA OSTENSO

72

Ród szaleńców

(Ciąg dalszy)

— Bej, Joe Tracy znów tu przyjeżdża! — rzekła nieoczekiwanie.

Nie podniósł oczu, lecz kącik ust skrzywił się powoli w zrozumiałym uśmiechu.

— Powiedział mi dziś o tem Dale Whitney! — odrzekł spokojnie.

Milczała chwilę. — Czemu nie opowiedział mi tego przy wieczerzy? — spytała nako-niec.

Teraz spojrział na nią z dobrodusznym szyderstwem. — Nie wiedziałem, że to takie ważne!

Głowa jej opadła w tył, a za smukłym pniem drzewa, ręce zacisnęły się w pięści. Ze ściągniętymi brwiami starała się opanować. Jak łatwo było by powiedzieć teraz, że imię Joego Tracy jest dla niej zaledwie mglistym wspomnieniem! Z trudem pokonała pragnienie oddania się raz na zawsze w moc Bejlisa, zostania w tejże chwili jeszcze jedną Carewowa, nie żądania niczego, a tylko przyjmowania chciwie tego, co Carew raczy jej dać. Jednakowoż, niby maleńki, jasny obraz, wy-fonila się przed nią z mroku twarz Zenki Br-zellowej. Carewowa, zmuszona przez całe życie męki serdecznej i zdruzgotanej dumy, zno-sić wszystkie możliwe Zenki!

Udało się jej nadać głosowi swemu brzmie-nie spokojne. — Nie, Bejlisie: Joe Tracy nie jest już dla mnie niczem. Dziwi mnie tylko, że mi o tem nie wspomniałeś — nic więcej.

Bejlis uniósł barki, a ręce splótł koło ko-lan; spojrzenie jego biegło w dal. — I nad

tem się zastanawiałem! — rzekł. — Wcale nie zapomniałem o tem przy kolacji. Nie! Prawie ciągle miałem to na myśli, a kilka razy też na języku.

Znów zamilkł, wlepiwszy oczy w prerję, zasnutą mrokiem. — Poprostu zamykamy się przed sobą, Elzo!... Któregoś pięknego dnia klucz obróci się w zamku — i tak się to skończy. O tej stronie naszej małej zabawy nie myśleliśmy pierwotnie.

— Zdaje mi się, że nie myśleliśmy o rozmaitych rzeczach! — zauważyła z pewną go-ryczą.

Mówił dalej, jakgdyby nie był słyszał jej uwagi. — Ot, naprzykład Joe Tracy. Bo mówiliśmy właśnie o nim. Dla mnie był on zawsze tylko jednym z naszych parobków. Nie robię ci zarzutu, że dla ciebie był czemś więcej — dawno się z tem uporałem. Gdyby było wszystko, jak być powinno, to należałoby zaprosić Joego na parę dni — a przynajmniej raz, na kolację. Traktowałibysmy go jako twoją dawną miłość, żartowałibysmy i śmiali się z tego — by zaraz zapomnieć o wszystkim. Tak jak jest, nie mówimy o tem. Rozumiesz, co mam na myśli?

— Tak, rozumiem! — odrzekła. Palce bo-lały ją, tak mocno je zaciskała.

Nagle zerwał się i spojrział na nią. — Słuchaj, mały nieprzyjacielu! dłużej tak trwać nie może! Nie jesteśmy stworzeni do czegoś takiego — ja nie — a ty także nie! Owej nocy lipcowej — kiedy Lila Fletcher odwiedziła cię... nie zdołałem się powstrzymać i pocałowałem cię. Może zapomniałaś, że ty pocałowałaś mnie również — z całej duszy. Może jednak myślałaś, że nie wiem o tem.

Usiłowała wytrzymać jego spojrzenie, opa-nować szalone tętno serca. W parowie powy-

żej, żałośnie huknął puhacz, a sucha trawa na zboczach cicho wzdychała w lekkim podmuchu wiatru.

Jak gdyby była głucha na błagalny ton jego głosu, odrzekła niemal szeptem: — To... był tylko odruch fizyczny! — I doznając uczucia, jakgdyby słowa jej, niby cięcia noża mordowały coś w jej własnym sercu, do-dała: — Już tego raz doświadczyłam — daw-niej!

by nie musiała go widzieć, trzymała głowę odwróconą. Gdyby na niego spojrziała teraz, nie byłaby w stanie opierać mu się dłużej. Ale nie — znów ujrzała przed sobą oczy Zenki z ich przymglonym blaskiem i czerwone usta Zenki, nigdy nie zadające pytań.

Nieznosnie łagodnie i rozsądnie, Bejlis zaczął znowu: — Elzo, może mi zatem wytłumaczysz, dlaczego wyszłaś za mnie, a nie za Joego Tracy?

Czuła, jak każde słowo z fizycznym niemal wysiłkiem wyrывa swojej dumie. Co odpo-wiedzieć? Czy wyznać mu nakoniec, że ko-chała go oddawna, że wyszła za niego, parta ślepą miłością — że całą siłą namiętności ko-cha go nienasyconie, ciągle? Wsparta o drze-wo, wyprostowała się zdrętwiała, zimna.

Wreszcie usłyszała swój własny głos, niby głos kogoś obcego, usłyszała ciche mamrota-nie, które przeraziło jej słuch: — Wyszłam za ciebie, Bejlisie, ponieważ się bałam! Bałam się, że mogłabym wyjść za niego... i stać się brudną farmerką na jego pastwiskach dla owiec w południowej Dakocie. Małżeństwo bez miłości — wszelkie inne małżeństwo.. wydawało mi się lepszym od tego. Tyle... wi-działam takiej nędzy!

(Ciąg dalszy nastąpi).

— 000 —

Z dnia

MAĆI — CIELE

Onegdaj „Słowo polskie” przyczepiło się do naszych kilku uwag o niedomaganiach w szpitalu lwowskiej kasy chorych, który pozostał po zlikwidowaniu sanatorium. Oburza się ten nowy opiekun kas chorych na nasze krytyczne uwagi, które wcale nie dotyczyły niszczycielskiej roli, jaką w ostatnich trzech latach odgrywa sanacja w ubezpieczeniach społecznych. Rządzą się w tych instytucjach jak barbarzyńcy, zrujnowali wszystko, ubezpieczonych wyzuli z wszelkich praw, jak zgłodniała dzicz rzucili się na fundusze, które spełniały dotąd ważne zadania społeczne i mimo urwania przy korycie już parę lat, nie mogą się nasycić. Dokonana ostatnio reorganizacja kas chorych okazała się już szczytem idjotyzmu niezwykle kosztownego. Już nawet w sferach sanacyjnych panuje przekonanie, że obecne rządy w ubezpieczeniach społecznych gruntownie się skompromitowały. Podobno poszukuje się ludzi uczciwych i z głową. Ale to są próżne poszukiwania na pustyni sanacyjnej.

Zbliża się czas porachunku. Trzeba będzie ponieść odpowiedzialność za włodarstwo. Głupimi wykrętami nie uda się wywinąć.

Z TEATRU

Teatr Wielki: „GIANNI SCHICCHI” Pucciniego.

Z trzech w r. 1919 wykonanych jednoaktówek operowych najbardziej oryginalna jest „Gianni Schicchi”. Librecista G. Forzano przedstawia tu figiel testamentowy ze śmiejącymi się i płaczącymi i w końcu w pole wyprowadzonymi spadkobiercami. Liczna rodzina spiera się o duży spadek u toża konającego Donatiego, który cały majątek przeznaczył na kościół. Gianni Schicchi umie radzić sobie. Niespodziewanie zmarły zostaje w cichości przeniesiony do innego pokoju, a sam Schicchi kładzie się do łóżka, oszukuje lekarza, notariusza, a w końcu i krewnych; wedle nowo przezeń sporządzonego testamentu Schicchi przeznacza najlepszą część dla siebie a całą resztę spadkobierców wyrzuca za drzwi. Powietrze jest oczyszczone; para kochanków, córka Schicchiego, Lauretta i kuzyn jednej z prawnych spadkobierczyń, Rinuccio, stanowi pojednawcze zakończenie.

W tem dziele Puccini kokietuje z włoską „opera buffa” w duchu „Falstaffa” i „Cyrulika sewilskiego”. W lirycznych momentach inwencja Pucciniego wykazuje większe bogactwo niżeli w wynajdywaniu motywów ruchliwych, charakterystycznych dla komicznych postaci. Mimo to znajduje się w danej chwili odpowiedni motyw dla scharakteryzowania komicznej sceny. Jest ich więcej; ożywiają partyturę i starają się zastąpić dawną „operę buffa”. Związana tradycyjnie z tym stylem komiczna scena z doktorem i notariuszem i tu się znajduje. Dowcipnych szczegółów pełno w orkiestrze. Całość to mistrzowski zespół muzyczny; żywy dżalog stopniowo przechodzi w duet, kwartet lub oktet; tempo powolne rośnie w vivace i prestissimo, wszystko się śmieje, tańczy jak w zgrai krasnoludków pełnych życia i humoru. Jest to prawdziwy włoski teatr, na włoskiej ziemi może najlepiej zrozumiany. — O wykonaniu tej opery na naszej scenie innym razem. Grd.

Z SALI SĄDOWEJ

POSTRACH WSI

Przed trybunałem karnym pod przewodnictwem so. Bendaszewskiego, stanął wczoraj 22-letni szewc wiejski z Czerlan pod Gródkiem Jag. Michał Cikala, oskarżony o zbrodnię zabójstwa.

Cikala mianowicie w czasie bójki z Janem Dudkiem wbił mu kilkakrotnie nóż szewski w głowę i piersi, co spowodowało natychmiastową śmierć Dudka. Osk. Cikala bronił się tem, że działał w obronie koniecznej, gdyż Dudek rozpoczął z nim awanturę, przyczem odgrażał się mu nożem. Świadkowie również stwierdzili, że zabity Dudek był znanym awanturnikiem i postrachem wsi i bez powodu rozpoczynał bójki z wszystkimi.

Wyrok podamy jutro.

Oskarżał prok. dr. Prachtel-Morawiański.

PRZY WODECZCE

Miron Tybyj jest robotnikiem rolnym i mieszka w Rakowie, powiat Lwów. Pewnego razu,

ŻĄDAJCIE I KUPUJCIE WSZĘDZIE TYLKO CZEKOLADĘ!

BLOK gospodarski HÖFLINGERA 1/2 kg. Zł. 2'20
BLOK deserowy HÖFLINGERA 1/2 kg. Zł. 2'50
BLOK mleczny HÖFLINGERA 1/2 kg. Zł. 2'80
BLOK orzechowy HÖFLINGERA 1/2 kg. Zł. 3'20

było to 15 kwietnia 1932 — odwoził Tybyj trzy swoje siostry wraz z trzema innymi dziewczętami furą do Lwowa. W drodze powrotnej Tybyj w towarzystwie kilku jeszcze osób wstąpił do szynku w Sokolnikach. Tam popił sobie dobrze, zaprosił do stołu Stefana Humennego, przyczem raczyli się wzajemnie wódką. Po jakiejś godzinie wszyscy wyszli z karczmy i furami udali się w dalszą drogę. W pewnym momencie Tybyj zatrzymał furę, równocześnie zatrzymał furę Humennego. Zaczęła się między nimi kłótnia, zakończona tragicznie. Tybyj pełnił mianowicie sztyltem Humennego tak, że ten wkrótce zakończył życie.

Wczoraj przed trybunałem karnym pod przewodnictwem so. Bendaszewskiego odbyła się prze ciw Tybyjowi rozprawa o zbrodnię zabójstwa. Oskarżony tłumaczył się, że był kompletnie pijany i nie wiedział co czyni. Trybunał po przeprowadzonej rozprawie skazał Tybyja na półtora roku więzienia.

Oskarżał prokurator dr. Prachtel-Morawiański.

WYROK W PROCESIE O ZAMACH MORDERCZY

Saul Danzer, oskarżony o zamach morderczy na kochankę swą Bialikównę, skazany został wczoraj na rok więzienia z zaliczeniem 2 miesięcy aresztu śledczego.

UMARŁ PRZED ROZPRAWĄ

Wczoraj miała się odbyć rozprawa przeciw Feliksowi Stankiewiczowi, oskarżonemu o zabójstwo. Przed rozprawą jednak nadeszła wiadomość, że oskarżony umarł właśnie w więzieniu na skraj kjszek.

RADJO LWOWSKIE

Środa 1 lutego

11.40: Przegląd prasy. — 11.50: Komunikat meteorologiczny. 11.58: Sygnał czasu. 12.10: Gramofon. 13.20: Komunikat meteorologiczny 15.10: Komunikat gospodar. czy. 15.25: Kacik harcerski. 15.35: Program dla dzieci. 16.00: Gramofon. 16.40: „Opiekujemy się umysłowo chorymi”. 17.00: Audycja dla nauczycieli muzyki. 17.30: Gramofon. 17.40: Odczyt: „Zagadnienie rodziny”. 18.00: Kolendy polskie. 18.55: „Tragedja Apolliniego Krupy”. 19.10: Rozmaitości. — 19.30: Feljeton literacki. 19.45:

L. W. II/1 — 112/33.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat król. stol. m. Lwowa podaje do powszechnej wiadomości, że preliminarz budżetu m. Lwowa na rok 1933/34 jest wyłożony do przeglądu w biurze Wydziału II/1 Magistratu (ratusz, II. p., drzwi Nr. 62) przez 7 dni, a to od dnia 1 lutego do 7 lutego 1933 włącznie, w godzinach od 9 do 13.

Interesowanym płatnikom danin komunalnych przysługuje prawo przeglądania w powyższym terminie preliminarza budżetowego, oraz wnoszenie zarzutów i zastrzeżeń w danym terminie 7 dniowym, a więc do dnia 14 lutego 1933 włącznie.

Magistrat król. stol. m. Lwowa.

We Lwowie, dnia 27 stycznia 1933.

Prezydent miasta:

Wacław Drojanowski w. r.

Ratujcie zdrowie!

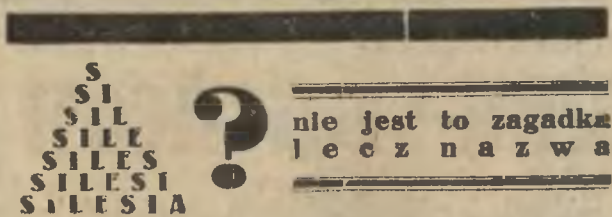
Najslawniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75 procent chorób powstaje z powodu obstrukcji.

Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materii.

Słynne od 50 lat w całym świecie **ZIOŁA Z GÓR HARCU Dra Lauera**

jak to stwierdzili prof. Berlińskiego Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt. **Zioła z Gór Harcu Dra Lauera** usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzutyliszaję. **Zioła z Gór Harcu Dra Lauera** zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złotymi medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach — Tysiące podziękowań otrzymał Dr LAUER od osób wyleczonych.

Cena 1/2 pudełka zł 1'50, podw. pudełko zł 2'50. Sprzedaż w aptekach i składach apt.

Domu meblowego
 który sprzedaje meble na spłaty
 po cenach ściśle gotówkowych
Lwów, Brajerowska 3

**SPÓŁDZIELNIA
 INTROLIGATORÓW**

z ogr. odpow.

we Lwowie
 ulica Bouriarda L. 2
 Telefon Nr. 57-25.